

HRVATSKA RIEČ

Predplatna cijena: na godinu K 12. Za po godinu K 6. — Za Šibenik, na godinu donosačenju u kući K 12. — Za Hrvatsko na godinu K 12. suviše postarski trošak. — Pojedini broj 10 para. — Plaćivo i uživo u Šibeniku i u postrojama.

Izlazi sredom i subotom

Uredništvo, uprava i Tiskarska lista nalazi se u ulici Bazilike sv. Jakova. Oglaši tiskaju se po 16 para peti redak ili po pogodbi. — Priobrana pisma i zahvale tiskaju se po 20 para po peti redak. — Neprankirana pisma ne primaju se. — Rukopisi se ne vraćaju.

Pucaju kolani...

Jučer nā je bržoj izběluši o izpadku izbora trećeg tlača za občinu gradačku. Pravasika stranka je pobijedila sa šestdeset devet glasova većine. Ovim se može reći da je započela subdina izboru u makarskom Primorju i da će konačno i ova občina doći u pravasike ruke.

Prije nego li malko komenta ovom važnom dogodaju nadodamo, budi nam dozvoljeno da iznesemo na ovom mjestu sumarni opis ove borbe, koja nosi sva obilježja dosadanih pravaskih borba. Gradačka občina bila je od petnaest godina u vječnoj travići. Pravasici se borili, da ju podpuno otmu i pohlepiši tuku. Utvarša, Ovi, uz zaledje najviših zemaljskih faktora, i vlade i zemaljskog odbora, uviek su se kako tako izvlačili. Samo sustavan, određi i nepotpustljiv rad pravaskih privaka, podupri povjerenjem naroda, mogao je doći do toga, da su se toj kliki, te se občini i narodu bila nametnula, potresli temelji. Na občini došao je vladin komesar, te se je pod tim, ni malo dobra obećavajućim auspicijama, konačna i odlučna pravasika borba povećala. Od 6 ovog mjeseca pak do jučerasnjeg dana, trajali su izbori za treće tlo. Vlada i zemali, odbor, učinile sve što je u njihovoj moći bilo, da osjetite pravasiku pobedu, da ponovno na občini postave narodne sisavce. Sva nasilja, koja se još mogu upotrebili, uperila su se na junacku oporbu. U prvom biraštu je bilo određeno u Bristu, mjestu, koje je samo 10 do 15 minuta odaljeno od Gradača, a ovaj sa Bristom glavna je kula Andrijevićeve sile. Tim se je izabralo najnegoznije mjesto u cijeloj občini, jer druga velika i brojna seljačka Drvenik, Podaca, Zaostrg, Baćina udaljena su od Brista sat, dva i tri, tako da je našim biračima dolazak na biraštu bio skopčan sa velikim neprilikama. Dalečina puta, gubitak cijelog dana, progni, kojima su u kuli protivnički bili izloženi, sve je to bilo unapred proračunano, da bi se sa strahovanjem na izbornike djelovalo i tim ih se odvratio od glasovanja. Prigodom samog izbora, čina pravasika su bili izvršnuti tvornim napadajima Utvaraša, koji su pod zaštitom, vlasti, barataši, kašmenjem, vatrom i vodom protiv naših. Sav upliv službenog aparata bio je uložen u korist kandidata Utvara, ali sve te makinacije, sva ta nacija imala su jedino tu posledicu, da su sve to više odusevljavaju pravasike, izbornike i još više ih uvjeravaju u svetlost i pravednost ideja, koje zastupaju. Rezultat je bio lako predviđen: pobeda pravasika imala je biti dokazom, kako proti složnoj i odlučnoj volji naroda, na može nista sila i korupcija svih oblasti zajedno. Narodna volja je pobjedila, a zasluga radi toga mora se pripisati razvijenoj pravaskoj svjeti, u narodu, njegovoj velikoj samopozitivnosti, hrabroj uzrastnosti i željeznom zaptu. Pravasike izbornike, a u prvom redu njihove vodje, ideća i hvala, što su znali odoljeti svim progostima i izvojevali sjajnu pobedu, koja u makarskom primorju od Nerete do Omisa znači konačnu i podpunu pobedu pravaske misli, pravog i nepatvorenog hrvatskog patriota.

Mi smo, uz ostalo pravasiko novinstvo, od dulje vremena i dopisima i članicima osvjetljivali položaj u gradačkoj občini. Porazne zljenjice o protivničkom memoriju i borbi u znaku familiarnih interesa morale su i slimpila oči otvoriti. Pak i za samog toka izbora imali smo prigode izniti još nekoliko nasilja protivničkih. Naprotiv protivno novinstvo skoro je o svemu tome mramorkom šutilo, jedva te se je usudilo, da se izbora dotakne sa kratkim vješticom u kakvom kufcu lista. Već ovo je bilo dovoljno, a da se proze, kako protivničke sile, jer ne imaju čim da obore naše velike privigore i obtuže, a s druge strane značilo je, da se šutke, potajno i izpod vode radi sve moguće, e da se raznim izbornim nezakonitostima starim sisavcima ponovno predaje na milost i nemilost onaj čestili puk.

Nije im uspijelo, a to nije krvinja njihove "dobre volje" nego odporne snage izbornika gradačke občine.

Važnost ove pravasike pobjede vise izbjiga, kada se uoči, da se se naši sumišljenici moralni borci proti združenim Utvaršima, onima oko "Narodnog Lista" i onima očko tako zvane "demokratske", "liberalne" spiljske, "Slobode". Zdržane le dvije sile bile se složile proti pravasima, ali i moradoče podeli. I baš s toga s ovom se pobjedom možemo ponositi, jer ona nam je jamstvo, da pravasštvo, uprkos dugotrajnim borbama, može da odoli svim hrvatskim razvijima, kada samo ono izstupa sa čvrstom voljom, da pobedi.

Dakle i ovo je dioje otkupljenja naroda izvršeno. Jedna je občina opet oteta iz suhih, mrtvacih i gramzljivih prista strašnije Utvaru. Ovo je za nju početak konca.

Izbrojeni dan one stranke, koja je uvela podpunkt smrtnju i nerazumjevanje među narod, priblijaju se koncu. Samo još nekoliko ovakvih udaraca, kao što je ovaj zadnji bio te, Utvara i drugom nogom u grob. Gradački izbori dokazom su nam i pokazuju da na svetu nista nepoštena nije nepredobrija, a ušla nam povjerenje, da, kad kućne čas velike i zadnje borbe, ne će biti tako težko zbrati Utvaru i sa drugih položaja, nad kojima ona misli, da je stekla pravo vječnog izbijanja.

Kad jednom konji i kola krenu nizvod, ne ustavi ih više nista. Dno ponora je jedino mjesto, gdje se smire... za uviek!

Pucaju kolani... svećevio kobil!

SIBENIK, 15. lipnja.

Bez naslova. Rekošmo, bez naslova, jer po istini ne znamo, kako bi označili i ožigali postupak "Narodnog Lista", koji je utvrdio u Šibeniku mu poslan i inflantri napadaj na našeg načelnika, g. dr. Krstelja. Sadržaj je ovog isti kao i nedavno objelodanjen u "Slobodi", na koji smo u zadnjem broju odgovorili i razjasnili stvar. "Narodni List" pogrijava oba gluparije "Slobode" i to podpuno jednak, da i preveć jasno izbjiga, e to je svaki skupak iz jedne kuhinje izšlo. U svemu je jedina razlika, da je dopis u "Narodnom Listu", glasili za stanje vlasti, a u "Narodnom Lистu", protaknog mjestom veću zuci i prostofom nego li onaj u "Slobodi".

Kao što u odgovoru "Slobodi", tako i sada moramo odlučno utvrditi, da je sve što je u spomenutim dopisima sadržano skroz i skroz lažno. Ovom zgodom podjave nam se prilika, da konstatiramo, kako se Utvarši hvataju stvari, koje mogu po njihove pristase neugodno svršiti, a hvataju se samo ako im se pristi, da mogu dru. Krstelj nači dliku u jajetu. Ovo je, međutim, najbolji dokaz o uzornom postupanju dra. Krstelja. To je za njega samo reklama, kada mu ne mogu predbaciti samo stvari, koje je on učinio radi ponosa i časti hrvatske.

Dopisnik "Narodnog Lista" priča o napušnjaju i kaznama, ali ne će da govorit o izuzku istih. Kada smo izazvani, mi čemo ga oblo iznjeti; sa nemoralnim ponudama i skoro silom bilo je jedan Svaba, vratar dr. Kovačevićeva hotela, jednu do najuglavijih umjetnika hrv. opere našeg, a to u ulozi onog Dantecov "galleotto". Iz tog se izlegla gungula te je vratar podpomagan od onog nekog Marenčića napadao naše umjetnike. Dr. Krstelj kao načelnik uvedao je i učinio je samo svoju dužnost. Zato ga ona dva lista napadaju, a da on nije u ničem prevršio mjeru. A predpostaviti, Što nije, da je dr. Krstelj, ogorčen i kao Hrvat u živo pogoden, radi brutalnog postupka, kojemu su sa strane stranaca bili izvršnuti hrv. umjetnici, bio i pretežno malo, zar je to bio poziv "Slobode" i "Narodnog Lista", da ga zato napadaju? Zar je to dužnost hrvatskih novina, da napadaju radi pretežane... uviek predpostavljamo ovo: obrane hrvatska jednog hrvatskog načelnika? U ostalom, da ne gubimo dalje rieci u toj stvari, začepili čemo "Nar. Listu" usta, čim mu recemo jednu" gg. Marko Ježina, ravnatelj mještine reake, i Marko Šarić, koji su najglavniji pristaše "Nar. Listu" u našem gradu, sa m' su se izpričali radi lažnog dopisa u "Nar. Listu" i požali onu infamiju, ogradijući se, da bi on mogli takova šta napisati. Ova čuška možda ne će na žutjevitim flicima gospodara "Nar. Listu" ostaviti nikakova rumena traga, ali će ju javnost praviti uživački.

Još dve rieci, pak smo sa "Nar. Listom" gotovi. U istom dopisu govor se, da je u Šibeniku nastalo "nesnosno stanje" i da je "osobna sloboda ogrožena". Ono izgleda tako smješno, da nam je dojno konstatirati, kako se sada u Šibeniku absolutno ne dogadjaju onakove stvari, radi kojih je uređnik "Nar. Listu" Ademage Mešića podpuno u kut bačenja.

u parlamentu interpellirao. Prošla su u Šibeniku vremena, kada je mogao uzor - rodoljub, kakav je dr. Zlatarović bio, biti kamenovan od mase, koja je podignute bila od lome iste gospode i njihovih predja, koja sed šalju dopise Don Juri Biankiniu, koji je poradi njihova terorizma interpellirao. U Šibeniku vlađa mir i red, a tomu je razlogom u prvom redu redica i revna uprava dr. Krstelja. A gospodj oklo "Nar. Listu", ako se baš tješi takvom pričama "Sloboda" i Šibeniku, pak neka im bude... Mi smo velikoduni te im ne čemo zamjeriti, jer svak se po svom ukusu tješi. A oni su u svojin zahtjevima tako čedni, tako čedni... Prelazi u mizeriju, u veliku i pustu mizeriju.

Naši posebni izvještaji.

* Novi razkaz između južnih Slavena. Od dobro informirane osobе u Ljubljani i primamo ove redke obziru na još nepostignuti sporazum između "Slovenskog Kluba" i "Svežejužnih Slavena" na carevinском vjeću, glede stoljenja u jednu zajedničku svezu. Ne varujte sv. znakovi, do malo će se dana između oba kluba opet razviti ljudi borba. Pri glasovanju državnog proračuna, kada je to bio do sada običaj, članovi dalmatinskih "Hrvatskih Stranaka" usteđnute se, bez dovođenje od glasovanja i taj će njihov korak biti prvi očiti znak, da njima nije ni najmanje do toga, da južni Slaveni u parlamentu izstupaju u svakoj prigodi kao kompaktna skupina. Osim toga ona dva pravasa u "Sveže" nisu pogibeljna ostalim dalmatincima, ali u zajedničkom klubu, svaka eventualna akcija dalmatinskim pravasama našla bi podršku podporu Susterčevih pristaša. Oni u pogledu hrvatskog državnog prava stoje čisto i bistro na pravaskom stanovištu.

Svi prigovori o tom, da u nekim gospodarskim pitanjima interes Dalmatinaca i Slovaca dolaze u sukob, nisu osnovani, jer u tim bi pitanjima svaki zastupnik imao slobodne ruke.

Ovdje su već stigle pozitivne vesti, da su dalmatinski zastupnici dr. Ivčević, Biakinji, Vuković, glavni protivnici zajedničkog kluba, a s njima i dr. Ploj, Ostali članovi "Sveže" nisu protivni ali vele: ili sv. u jedan klub ili ostanimo kako jesmo. Nego obziru na to, da je "Sveže" sastavljena od heterogenih elemenata, za koje se zna, da stoje u velikoj oprići, i da ih u jednom klubu sklapa jedino ono molekularna sila, koja jednom zastupniku omogućuje podpis za interpellaciju i prelog, to nije podnijeto izključuju mogućnost, da se, iza kaku budu oficijelno prekinuti sadašnji pregovori, između oba kluba izvan parlamenta pove u akciju, koja bi sličila za tim, da se u homogene elemente između zastupnika južnih Slavena djejuje u tom pravcu, da se u parlamentu osnuje jedan "Slovensko-hrvatski klub".

ss. Pitnerov kurs. Primamo iz Sarajeva, 12 lipnja. — Prosvjeda skupština Hrvata bila je zabranjena. To je opet jedno novo djelo naše bosanske vlade, kojom nas Hrvate hoće da učvrsti u uvjerenju, e čemo i odsjede, kao dosada biti nišan nježnih udaraca. Nego pravog Hrvata postaju mnogo jasnija od neko doba, i da to naime, odkad se je uobičio t. z. Pitnerov kurs. Baron Pitner je pravio bečko dijete, koje je amo došlo sa posebnim poslanstvom. On je svoju vršio i kod saborskih izbora, on je svoju učinio i za kraljevog boravka te jednakom parom i dalje tjera. Sada se opažaju jasne konture akciju baruna Pitnera. Sve neovisne i oporbne elemente hoće da osami i što jače potisne sa javnog poprišta, i tako je radio za izbora, kada je omogućio izbor onih stranaka muslimanskih i sibskih, koje su mu posvome odane. Muslimanski samostalci su na izborima bili jednostavno izdesetkovani, dočim su svogde prodri vladini "ekzekutivi", Pitner je već sada stvorio svoju saborskiju vjećnu, u kojoj se kao poglavice nalaze Srb Glišić Jeftanović i Šola a od srpskih muslimana "ekzekutivaca". Alibeg Firdus i Šerif Arnavutović, do sada Hrvatima skloni pristaše muslimanskih samostalnih vodja dra. Hrasnica i Ademage Mešića podpuno u kut bačenja.

gora, navedenim hoće Pitner da inauguri svoj kurs, koji ima stati na put svakom neovisnom, napredku bosanskog-hercegovačkog pučanstva. Proti Hrvatima izričito je ovaj kurs i u koaliciji naperena. Hrvati se medju tim spremaju, da u narodu povuđe oštru borbu proti nespobnom i nekvalifikovanom barunu Pitneru, predstojniku odjeljenja administrativne, i to putem brojnih skupština. Muslimanski pak samostalci kupe podpise proti Pitneru i njegovom režimu, te će u formi memoranduma podnjeti ih na kompetentno mjesto. Medutim vredno je, da van zabilježim, kako bečka "Zeitung" komentira Vladarevo držanje prama Pitneru; ona veli, da je to znak, da je Pitner pao u kraljev nemiliš, radi svog netaknog postupka u priredjivanju dočeka.

Ostavljam sve ovo bez komentara, a u nadi, da će sve ovo doneti bar nekog ploda.

* Komisija za sporazum. Primamo od našeg dopisnika iz Trsta: Ovih dana u Herpelju su slovenski i hrvatski zastupnici iz Istre držali važni sastanak, na kojem je dr. Matko Laginja izvještio saborski klub o držanju u dalmatinskim sjeđnicama komisije za sporazum, Klubsku sjeđnicu, kojoj je predsjedao predsjednik profesor Vjekoslav Spinčić. Trajala je cijelo popodne, a zastupnici su primili sa zadovoljstvom na znanje izvješće dra. Laginije. Na poziv, predsjednika Spinčića, da se zastupnici iz dalmatini koracima, koje će podstići u sjeđnicama komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge, koje se u zadnjoj sjeđnici komisije za sporazum, razni govornici su izmeli više zgđnih i opravdanih preloga glede zemaljskog proračuna, glede osnovne škole i glede podjele občina, te su dali njihovim delegatima u komisiji za kompromis naputke, da u pogledu dijobe občina u Istri Hrvati i Slovenci nemogu pristati na predloge

Neki abonenti telefona tuže se, da im dotični aparati ne funkcijonisu u redu. Neka se providi!

Škotski ratni brod „Naulius“ prispio je jučer iz podne u našu luku, dok je „Albatros“ ostoao radi popravka stroja u Pulu.

Dovoz ugledna. Njemački parobrod „Dora Reizl“ doveo je ugleden za društvo „Sufid“ iz Amsterdama. Iza kako je izkrcao teret, odputovo je prazan za Ergasterio.

Porota. Jučer je na mjestnom sudu započelo novo porotno sastajanje.

Brod - radionica. U subotu po podne ratni brod „Zenta“ dopozetao je u našu luku iz Pule brod - radionicu za ratnu mornaricu pod Mandanom.

Eskadra. Danas će odputovati iz Pule ratna eskadra sastojeca se od 43 ratna broda. Izvadili će vježbe uz dalmatinsku obalu, a poglavito oko Tivta i Šibenika sve do 15. rujna t. g. Eskadrom zapovjeda uz tri druga, podmorovoda Haus.

Pokrajinske vesti.

Tuže na gumene trakove. Pišu nam iz Primoštena: Ovamo zlo i naopako, pa kao da nije dosta patnja težaku od Božje ruke, eto se i naše zemaljsko gospodarstvo viče u Zadru složilo da uništi do kraja našeg težaka. Jedva da je amo naš težak imao toliko snage, da izkrči i poradi svoje vinograde, uz grozni napor osudjevajući kadak pri toj roboti i korom svog hlijeba, eto mu drugog troška i to dosta velikog, naime navrčanje loza. Ministarstvo u dogovoru sa vladom dalmatinskom odlučilo je, da se težaku u poslu navrčanja ide na ruku, te je u tu svrhu doznačio za nabavu gumenih trakova za navrčanje ako i ne dostatno, ali ipak priličnu svetu u svrhu, da se težaku olakši dobava tih istih uz obavljeni cene, te je ove godine i to po prvi put ustupila zemalj, gospod, vičeu u tu svrhu opredijeljenu podrpu, da ova upravlja sa razdobljem gumenih vraca.

Izbjila gospod, viče obznanje je glasom težacki stališ, da će se te gumene vrpe dijetli samo članovima gospodarskih zadruga uz cenu od 18 kruna za svaki kg., a da će nečlanovi dobiti ovu gumu samo uz nabavnu cenu od 30 K po kg. Ovo je sve bilo i povalno, da se je zemalj, gospod, viče držalo tog oglasa, ali nasuprot ovo se je ili hotimčeno ili pak iz neznanja odaleđe od oglasa te mjesto zajamčeno dobre Trissin gume, posala nekakovu gumetu zvučnim imenom Viktorija sa oznakom čuka, koja je baš odgovarala oznaci, samo ne znamo na koga je ciljano oznaka. Nu da li je oznaka prikazivala tvorničara ili kupca, malo nas je briga. Okavoke gume poslala je u Primošten oko 40 kg. i to direktno iz poslovnice gospod, viče, a i kot zadruga u Šibeniku prokriomčarije u naše selo par kilograma (valjda je i ona bila nasamarena od gospod, viče), jer je u ostalom povalno većim dijelom poslala dobru Trissin gumu. Ako dobro izračunamo, da je na 40 kg. te slabe gume Viktorija, računajući samo 3500 k po kg., propalo i popucalo 140.000 trakova i time uništeno 140.000 navrtaka, pitamo svakog ozbiljnog čovjeka kakvin imenom bi se mogao okrititi postupak gospod, viče i njezine poslovnicove? Znači li ovakav postupak unapredijavi gospodarstvo? neka nam odgovore onih, koji su postavljeni, da pomognu ujemu patniku, a ne da ga do kraja utku?

Preporučili bi stoga vruće gospod, viče, da se okani takove rabote, a da počne ozbiljno za puk raditi, a ako su gospoda članovici na poslovnicu krivi tomu neretu, umoliti bismo gospodinu kneza predsjednika, da poduzme stroge mјere, pa da se više nikad nedogode takove stvari, e da svjet ne reče, da riba smrdi od glave. I gosp. tajniku gosp. viče prisaptmuli bi onako potihnu, da bi dobro bilo manje vremena trošiti u bezkoristu putešestvija za osnivanje gospod, zadruga, a više vremena posvetiti radu oko poslovnicu.

Srečko.

Društvo za gradnju hotela u Dalmaciji. Društvo se ovih dana konstituiru u Londonu i napisuje tamо registrat i to zato, jer je procedura u Engleskoj daleko brža nego u Austriji, a engleska družija mogu bez zapriče poslovati u Austriji. Kasnije, čim počne djelovanje, društvo će prenijeti svoje središte u Split, gdje će biti ravnateljstvo i centrala. Društvo se konstituiira sa 6 milijuna dionica glavnice. Polovicu

je preuzeo englezski konsorcij, a polovicu austrijski kapitaliste, koji su već subskribilirali i pol milijuna, dok drugu polovicu preuzimaju razna parobrodarska druživa, poduzetnici radnja i nabava, te djelomično vlastnici zgrada ili zemalja, koje dolaze u obzir. Društvo će za sada graditi tri hotela: u Splitu, u Kotoru i u Trogiru. U Englezkoj je već počelo na veliko po burzama, klubovima i družtvima sa reklamom za Dalmaciju, te se već izraduju veliki prospekti.

Promocija. Javljaju nam iz Zagreba, da je g. Antun Politeo, odvjetnički kandidat u Splitu, na Hvaru, 11. o. m. na kr. sveučilištu Franje Josipa I. u Zagrebu promoviran na čas dr. sveučilišnog prava. Mladom doktoru naša čestitljana!

Pohod splitskih demokrata. Mravinc-Kućine Kod Splita, 12. lipnja 1910. — Danas počinje na emisari otca maloga puka, da nam razvijaju velike osnovne zastupnike s kompromisom u tvare i bez protukandidata. Nadobudeti pravnik Zavoreo sa glasovitim Ružićem i još jednim Dujićem, bili su ovog puta valaj baš hude sreće u našoj sredini. Iza sv. mise posjedao narod pred crkvom hladu stabaču i oni proglašaju, vodjeni od jednog seljaka naprednjaka i "pravog dalmatinca" (ali ne Hrvata). Htijeli oni pričekati da župnik ode u bliznje selo prikazati drugu sv. misu; ili da župnik je njihovo otezanje razumio i da ih je prijateljski pozvati, da počnu svoj zbor. Oni se — da spase čas — maknu i iz zakloništa dodjri pred narodom. Za deblok stabla uzbocivo se Ružić i izbubnju u brzo i bez reda uobičajene fraze „o otu malog puka“ i o bliznici izborim. Tada pristupi k Ružiću jedan svjestan seljak i reče mu odrešito: „Što sti nam došli soliti pamet? Gđe je vaša glava? Što vas on Šalje? Što nam vi možete obecati?“ Odmah se zbruniijadni! Ali Zavoreo se očujava i gospod, viče, perjanica naprednjaka doči na blagdan sv. Ivana. Eh da! Hoće mu se slavljia, pa eto zgodje, kad narod na derneku bude razigran i omamlijen! Međutim je njegovim izaslanicima na prečaćatio i župnik odgovoriti kako zaslizuju. Nu oni dobjivali njuem, da je za-nj crkva, da on nema prava govoriti. Smješni li su! Javna skupština, a ne nadu govoriti, t. j. dadu svima, ali ne župniku, koji im je na to dobacio, da su poduprili slični onima naprednjacima u Zagrebu. Zapravo im je još koju župnik, da su se zelenili i pjenili od muke videći, da su badova zapršili putem oči. Svjetovani su po tom billu da idu mirno ručat; ali prije toga stara hrvatska korenika, glavar Jakov Matković, kratkim i odrještim rjećima u bok im je dokazao, kako su oni i njihov general pravi komedijski, koji traže, da im pnič zaspjeli običanjima i menedjmenim besjedama kliče i rukama plješće samo zato, jer su tobože prijatelji puka, kada iz našeg dalmatinsko-kontinentalnog štakora protiv svećenicima, koje izpred sebe tjeraju u crkvu, dok oni niti pred vratima crkve neće da ostanu. Uz lekciju dobroćudnog glavarja čuli su i od drugih okolo stojelih seljaka, zgodne i umjestne doskočice, po kojima se uvjerile, da barem u selu Kućinam nije mlivo pošto nekoč bilo za naprednjake — emisare umnika dr. Jozef. Pukonjuni radi blamaže odošle.

Hrvatski Sokol u Vranjicu. Hrvatskom Sokolu u Vranjicu bila su odobrena po Visokom c. k. namjestništu u Zadru družvena pravila, te isti pripreduje, u nedjelju dne 26. tekm. svetčani svoj prvi izlup. Ovom izlupu prisustvovati će okolišna bratska Sokolska družina. Novom sokolskom družtvu želimo najbolji uspjeh u njegovom djelovanju.

Hrvatska Čitaonica u Zadru javlja da će smrtni ostanci dra. Pero Klaicu biti na prilasku kroz Zadar danas u sredu 15. o. m. u 10.30 pr. p. parobromu dubrovačkog društva. **Na sastanku organizacije privavnih članovnika.** (Od našeg posebnog izvještajstva) Split 13. lipnja.

Prošle nedjelje 12. tek. u dvorani „Prakurali“, obdržala se najavljenja konferencija privavnih članovnika na pokrajini u uredjenju i osnutku njihova „Zadružnog Saveza“. Subotu jutro, dan prvo, prisjepe članovi „promocijalnog odbora“ gg. Roca i Mascarelli iz Vodica, da spraznaju se odborom od 10 lica a h o c u Splitu izabranim. Ovoj konferenciji se strane splitskog odbora sudjelovala gg. Dekel Francesco, podupravitelj Ljubišanice kreditne banke, Foretich Giovanni, predstavnik tvrtke Duplanchić, Demičići Giovanni, prokuror tvrtke Stock in Galasso Antonio, korisponent tvrdke Duplanchića. Naši se pretresao dnevni red i postigao podpuni sporazum, prešlo se na pitanje: tko bi iz Splita mogao prisustvovati skupštini. Zaključilo se ne pozvati g. Doriću, jer ne spada privavnim članovima.

U večer prisjepe: iz Dubrovnika delegat g. Kovacic, iz Zadra Baćic Nikolaj; iz Šibenika članovi odbora, delegati Sufida i Steinbeisa.

Navedenoj izjavom, koju se nastavio sutradan u jutro i kome sa strane splitskog odbora sudjelovala gg. Foyent Arturo, Bonacchi Stipan, Raflaei Filippo, Linardovich Domenico, Kovačević i Čelani.

* Stiže tuže gde ove gume primio je uređenik iz drugih mještina Šibenskog kotara, a iz Prive Šepurine vrati su guma nazad gosparin na Gospodarsko vijeće. (Opaska ured.)

Sa ove predskupštine pošlo se na željeznicu privatni kolege iz Šibenika, Trogira i Kaštel.

U podne pristupiće konferenciji privatni članovici u čepom broju: Odbornici gg. Roca i Mascarelli zapriječe pristup g. Doriću.

Skupštinu otvara g. Roca, U ime odbora pozdravlja prisutnike. Izliže svrhu sastanka. Preporučuje složen rad. Zaključuje da: „Kad se bratska srca slože i olovu pivat može!“

Jednoglasno bivaju izabrani: g. Baćić Nikola, upravitelj hrv. p. Štedionice u Zadru za Log, a g. Mayer Luigi-Marija, prokurist P. Ilich u Splitu za II-og predsjednika; zapisnik: gg. Bonetti Ernesto i Granich Leonardo.

Predsjednik zahvaljuje na danom im povjerenju. Prelazi se na dnevni red.

Izvješćiva g. Mascarelli.

G. Roca predlaže, da skupština: 1. pređe preko dnevnog reda, pošto postignut sporazum u predskupštini; 2. da se promocijalični odbor proširi i poveća;

3. da prošireni i povećani odbor kroz 2 mjeseca uređe „pragmatiku“ i revidira pravilnik; 4. da nakon izmaka ovog roka promocijalični odbor odmah uređe glavnu skupštinu, na kojoj se konačno provedi organizacija „Zadružnog Saveza“ privatnih članovina za Dalmaciju.

G. Laghi Italio predloži odobrava; tumaci ga talijanski Skupštini predlog prihvata jednoglasno.

G. Mascarelli čita imenik članova proširenog odbora. Razpravi učestvuju gg. Foretich, Laghi, Kovačević. Potonji traži i jednog social-demokrata u odboru. Ogranik većinom bivaju izabrani predsjednici odbora: iz Čelanicice 2/ u Dubrovniku 2, iz Imotske 2, iz Klubuša 1, iz Splita 7, iz Šibenika 3, iz Vodica 2, i iz Zadra 2.

Medju „eventualna“ g. Mayer opaža: da se liberalnog stanovništva nije imalo zaprijeći pristup g. Doriću. Predlaže da se o tom izrazi skupština. Učestvuju gg. Laghi, Butković, Granich, Marchiaro, Leopigino i drugi pričontra.

G. Mascarelli naglašuje: da je on iskrenji, ali i pravodjivi predsjednik g. Dorića, da njega jedan Dorić ne može da terorizira; moguće Spilčane. Zajednička predskupština zaključuje ne pozvati ga. On i g. Roca kao odbornici u svom pravu odstranili ga; njima je do organizacije, do kolegialne uzajamnosti, a ne do čije smučenosti i pakljanje.

G. Roca izstavi: da njemu i g. Mascarelli svedjeno je, sto i tako skupština zaključi. Savjest im mirna. Odstranjenjem g. Dorića, organizacija privatnih članovina potičuće svoju svrhu. Jer je g. Dorić krič, neka obraćuna s njima, stope me na bijele. Sazivajući skupština da ne uđe uspiješno započetog rada, da samostalne organizacije, a ne do priključenja Beču, do rasipanja novaca, do strakova. Kako se je g. Dorić legitimirao za privatnog članovina, tako se je i on (Roca) mogao legitimirati, za občinskog tajnika, ili otrog 8 godina; za punčog učitelja, ili otrog 18 godina. Legitimacija g. Dorića je bez datuma. Akviziter nije članovin, a takav je g. Dorić.

Ovdje dolazi do upadica u i sporazuma. I tako, većinom, glasova skupština priputa g. Doriću prisustvovati i sudjelovati. Social-demokrati izlaze obznaniti g. Doriću, nu ovači se i usudjuje se doći u skupštini, osvjeđen, da se za svoje obiske surve nastoje provuci u istu.

G. Laghi zahvaljuje članovima promocijaličnog odbora Šibenika i Vodica na začetku namisli i zauzimanju oko organizacije privatnih članovina pokrajine.

Predsjednik pozdravlja skupštine; svima stavlja na dušu slobodan i jedinstven rad, bez primjese nacionaliteta, političkog misljenja i strančarstva; jedino tako da će biti ovaj i uspiješan i plodonosan.

Na skupštini vodili se riječi i strančarstvo, ali po vlasti doničenice bez zamjere ikoga. Prispjelo je pismenito i brojnjim odzivima iz čitave pokrajine, a i pozdrav bankovnih članovina iz Zagreba.

Posebno predloženi odbornici su učestvovali, da međusobno razdzieljeli elaborat.

Pri odlazu slike sredno se kolege privavnih članovina razstavio, osjeđeno: bude li iskrene volje i odlučnog rada, da će njihovo pitanje uspijeti.

Ovako smo mogli doznati o toku konferencije, jer nam novinarima nije bio pripušten ulaz; medijima nam se javila, da će se svim pokrajinskim listovima primiti usvojiti zaključci.

Na sastanku organizacije privavnih članovnika.

(Od našeg posebnog izvještajstva)

Split 13. lipnja.

Prošle nedjelje 12. tek. u dvorani „Prakurali“, obdržala se najavljenja konferencija privavnih članovnika na pokrajini u uredjenju i osnutku njihova „Zadružnog Saveza“. Subotu jutro, dan prvo, prisjepe članovi „promocijalnog odbora“ gg. Roca i Mascarelli iz Vodica, da spraznaju se odborom od 10 lica a h o c u Splitu izabranim. Ovoj konferenciji se strane splitskog odbora sudjelovala gg. Dekel Francesco, podupravitelj Ljubišanice kreditne banke, Foretich Giovanni, predstavnik tvrtke Duplanchić, Demičići Giovanni, prokuror tvrdke Stock in Galasso Antonio, korisponent tvrdke Duplanchića. Naši se pretresao dnevni red i postigao podpuni sporazum, prešlo se na pitanje: tko bi iz Splita mogao prisustvovati skupštini. Zaključilo se ne pozvati g. Doriću, jer ne spada privavnim članovima.

Građac, 14. lipnja. — Razpoloženje pravaških izbori je upravo održavljeno. U našim redovima vlastna podpuna pouzdano je u pobedu i za prvo i za drugo mjesto. Izbori za drugo mjesto uređeni su na 23. a za prva na 25. ovog mjeseca. Nezurpljivo, ekakso konačna borba proti puškom izklopajniku.

Jugoslavenska sveća u bosanskom saboru. Beč, 15. lipnja. — Jučer je Jugoslavenska sveća upravila na sarajevska predsjedništvo bosansko-herceg. sabora sliedeći brozavni pozdrav: Vaša jednokrvna braća, zastupnici na carevinom vječju u Dalmaciju, Istre, Kranjske, Štajerske, Gorice i Trsta, skupljeni u Svezi Južnih Slavena, najsjedračniji pozdravljaju otvorene Vašeg sabora, žaleći što Vam je djelokrug pretejan, što ne možemo da skupno radimo za zaštitu naših svih narodnih interesa.

Glasovanje proračuna.

Beč, 14. lipnja. Kod današnjeg glasovanja u občoj proračunskoj razpravi Blažinku, Periću, Vukoviću, Baljak i Ivčeviću nepristupovali. Bjeladinović okasnio. Protu proračunu glasovali: Dilibić, Prodan, Ivanović i Tresić.

Južni Slaveni i talijansko Sveučilište.

Beč, 15. lipnja. — Parlamentarnie komisije obavjuju jugoslavenskih klubova konstatiraju u zajedničkoj sjednici, da između južnih Slavena ne postoje nikakve opriče u takuči, koja se ima poduzeti odbosno pitanju talijanskog sveučilišta.

Talijani i vlada.

Beč, 15. lipnja. Premda su Talijani, radi držanja vlade u pitanju talijanskog pravnog fakulteta bili izjavili, da će proti njihovoj povesti odbor, što njihovim zahtijevama za Trst nije htjelo udovoljiti, ipak održave glasovanje vlasti dispozicions fond. U parlamentarnim krugovima, a osobito u Madrinu ovaj zaključak Talijana, tumaci se kao kapitulacija. U obču ovde prevladaju mnenje, da su Talijani vrlo deprimirani i da je sva njihova ratobornost već razplinula. Zadaji Talijana je jedino u svrhu, da ne zapali sve mostove, koji ju s vlastom spajaju.

Vatikan i pruska vlada.

Berlin, 15. lipnja. — Zadnja papina enciklika prouzorkovala je u Pruskoj veliku ubudjenje, jer su se neke njezine stavke tumaćile kao uvredljivo, naperepre, proti protestantizmu. Uslijed toga je Vatikan izrazio pruskoj vlasti svoje saznanje radi slabog tumaćenja enciklike te izjavio, da papa nije imao namjere vrednjati protestante.

Ostavka srbskog ministra Pašića.

Beograd, 15. lipnja. — Ministar predsjednik Pašić bio je radi jednog konfliktu, predao svoju ostavku, no u zadnji čas dao se je magovoriti te ju je povukao.

Hrvatska tiskara (Dr. Krstel i dr.) Vlastnik, izdavatelj i odgovorni urednik Josip Drezga.

11.VI.1910.

10 kruna dnevno!

može svatko na laki način zaslužiti. Sažljije Vašu adresu s poštanskom dopisnicom na firmu: Jak. Kōnig Beč, VII/3. Poštanski ured 63.

2-10

Iznajmljuju se 2 sobe sa pokućtvom

koje se mogu unajmljivati svaka napose. Upitati se kod uprave „Hrvatske Rieči“. Angelina Keckemeti žena Josina kuća Panjkota.

Pozornost!

Sthichtov sapun je pravi

samo sa imenom

Schicht!

i žigom „Jelen“

Zabavno pomorsko putovanje.
Vito Šantinova Ženska 13 dnevnih zahvalnih putovanja na Mekor, Orlit, vozače na sjever do Islanda, Sjevernog Kapa i Spitsberga, vodeno u glavnom kapeliku u Šibeniku, Istra, Škotska. Informacije da u Šibeniku.

Hamburg - Amerika Linie,
Abteilung Personeneverkehr, Hamburg.

Glavna agencija za Primorje: Trst,
2-8 Via del Campanile 3. 109.

Hrvati i Hrvatice, pomozite družbi sv. Cirila i Metoda!

TVORNICA PAPIRNATIH VREĆICA

Čast mi je javiti p. n. občinstvu, da sam objavljenu tvornicu papirnatih vrećica za trgovacku potražu otvorio, time sam u stanju u najkratčem vremenu najveću kolичinu vrećica izraditi. Vrećice izrađuju se u svim veličinama i u svim bojama. Pošto je ovo u nas prvo i jedino domaće poduzeće ovakove vrste, nadamo se za stalno, da će mi gg. potrošači povjeriti svoje cijenjene narudžbe, koje će u podpunom redu i naj-savjestnije izvršene biti.

Sa veleštevanjem

**ANTE ZORIĆ
ŠIBENIK.**

Prva parna tvornica za bojadicanje, pranje i kemičko čišćenje odjela na suho

M. DOMIĆA
Split, br. 355.

Prirodni se odjela za kemičko čišćenje kao: obična, urešna, za žetru, kazaliste i plesove. Osim toga rastore, prostrate, rukavice od kože itd., razumije se sve u cjelini čisti se sa strojem "UNIVERSAL".

Isto tako parno bojadicanje gare navedenih predmeta. Preporuča se svakome ovo zgodno i korisno poduzmite.

Za Šibenik prima i predaje:
JULIO RAGANZINI
Glavna ulica.

Telefon br. 1930.

Važno za svakoga!

Gustav Marko
Trst

Centrala: Via Giulia br. 20.

Televizor na Giulia podružnicom Ljubljanske kreditne banke.

Veliko skladište stakala prostih, apaniranih i za ures.

Veliki izbor predmeta za ljekarne, drogerije, porculansko i zemljano sudje, ocakline, staklarije, svjetiljke itd.

Velike količine naročitih tvari u ocaklini, porculani.

Cijene umjerene koje se ne boje utakmice.

Na zahtjev šalju se cienici badava.

Dopravljivanje u hrvatskom jeziku.

Pomenuta tvrdka, jedina svoje vrsti u Trstu, preporučuje se svim našim trgovcima.

20.II.10.

Velika Tjekovina tjestenine Velika

i mlinice za raznu hrancu.

Pomoću najmodernijeg motora proizvaja

Svake vrsti Od najboljeg marseljskog griza Svake vrsti ovog festiva

kao i od

Dobrog i od najfinijega pšeničnog brašna dobrog i od najfinijega

Tvrdka:

IVAN ŠUPUK i brat

Šibenik.

15.VI.10.

Foznata peštanska banka traži u svim mjestima marljive

Agente i zastupnike

za prodaju dozvoljenih srećaka i papira trajne vrijednosti.

Taj posao pruža veliku zaslugu,

vremenom i stalnu placu!

Ponude imadu se stati na:

Efektenbank Budapest, V.,

Honyéd u. 4. - 10

3-10

Zahtjevajte cienike i prospekt!

Zecevi dobro ugojeni, u težini od

15 klg. uz cenu od 5 K napred. Mlade životinje 1:50 K.

Svjetiljke koje same plin radaju, gore, 80 puta jače od svjeće.

Potrošak goriva 2 filira za sat. Ciana po-

čam od 7 K napred.

H. Schwab, Wien, Wimmergasse Nr. 1.

14-20

Liječničko-Zubarski Ambulatorijum

Dr. P. MATIĆ — Splejt

Liječnik za usta i zube

Vadjenje zubi bez болi pomoću lokalne anestezije. Zatijevanje porcelanom i „Astrom“ sa idealnim efektom, zlatom, srebrom itd. Umetni zubi u kaučuku. Rabote u zatu; „Brücke“, „Kronen“, „Stift“ zâhne“ po najnovijem sistemu.

4-10 — — — BOTIČEVA ulica, kuća KATALINIC kod perivoja.

Najbolji namještaji snage

kao što

motori na plin (gas), bénzin,

žestu, kameno ulje, surovo

ulje za obrtničke, poljodjelske

i električne namještaje

snage.

Namještaje na mrsari pli (Sangallage)

prodaje

Draždanska tvornica motora na plin

(A. G. Dresdener Gasmotoren-Fabrik;

Moritz Hille, Dresden).

najveća specijalna tvornica

srednje Evrope.

Pozor! Kod podružnice za Trst, Istru i Dalmaciju

ulica Galatti br. 14

Gospodarske sveze "Ljubljani

moe se dobiti uz najpovoljnije cene i uvjete svakovršnog dobroga i svježeg

živeza, brašna najglasovitijih mlinova, te krumpira, zelišča, graha i umjetnih gojiva.

Tvrda je od novog ljeta uvela škont od 2% na svu robu bez razlike,

za fakture izplativne kroz 30 dana, a to da olahot rgovci knjigovodstvo.

Podupirati Gospodarsku svezu, patriocična je duž..st svakog našeg trgovca,

Cienike i uzorce šalje se badava na zahtjev.

Ravnatelj i vodja:

S. H. Škerl, Trst

Hrvatska

vjeresijska

banka

Podružnica

Šibenik.

Dionička glavnica

K 1.000.000

Pričuvna zaklada i pritički K 150.000.

CENTRALKA DUBROVNIK

Podružnica u SPLITU i ZADRU

Bankovni odjel

prima uložke na knjižice u kontó ko-

rentu u ček prometu; ekskomptuje

mjenjice.

Obavlja inkaso, pohranjuje i upravlja

vrednine. Devize se prenizimaju naj-

kulantnije. Izplate na svim mjestima

tu i inozemstvu obavljaju se brzo

i uz povoljne uvjete.

Mjenjačnica

kupuje i prodaje državne papire,

razteretnice, založnice, srećke, va-

lute, kupone. Prodaja srčaka na

obročno plaćanje. Osiguranje

proti gubitku kod ždržebanja. Revizija

srčaka i vrednostnih papira bezplaćno.

Unovčenje kupona bez odbitka.

Zalagaonica

daje zajmove na ručne zaloge, zlatne

i srebrne predmete, dragu kamenje

i t. d. uz najkulantnije uvjete.

125-54

Svoj svome!